

Перспективи вступу України до Європейського Союзу

Таратун А., студентка групи Ю 94

Науковий керівник – викладач кафедри права Наталіч О.Ю

Минуло більше 10 років від часу, коли Україна офіційно задекларувала своє бажання приєднатися до Європейського Союзу. Сьогодні більшість українців є прибічниками вступу до цієї організації, що мимоволі асоціюється з "цивілізованою" Європою. Природно, що наших співгромадян ваблять вищі стандарти життя, свобода переміщення між країнами, можливість знайти кращу роботу на одному з найбільших в світі ринків праці. Водночас мало хто усвідомлює, наскільки нелегким є шлях до ЄС і що саме треба зробити Україні, аби бажання перетворились на дійсність. Україна поступово «відкриває» для себе ЄС, але й сьогодні в сфері євроінтеграції залишається багато питань, які практично лишилися поза увагою як вітчизняних засобів масової інформації, так і наукової спільноти, а також відповідних державних установ [5].

Без будь-якого перебільшення можна стверджувати, що 2005 рік на європейському континенті починався під знаком України. Мабуть, у січні на шпальтах європейських ЗМІ найпоширенішою була словосполучка «Orange Revolution», а чи не найпопулярнішим європейським політиком був новообраний український президент. Зараз чомусь майже не згадують, що у відповідь на «революцію гідності», що засвідчила відданість українців європейським вартостям, Європарламент 13 січня 2005 року прийняв безпрецедентну для інституцій Євросоюзу резолюцію щодо України. У ній представницький орган ЄС закликав Раду та Комісію держав-членів «розглянути, поза межами заходів Плану дій в рамках Європейської політики сусідства, інші форми асоціації з Україною, надання чіткої європейської перспективи країні та відповіді на продемонстровані переважною більшістю українського народу прагнення, що в кінцевому рахунку може призвести до вступу країни до ЄС». Окрім цього, Європарламент зобов'язався «допомагати і підтримувати Україну» в процесі трансформації, що має на меті повноправне членство в Євросоюзі [3].

З боку ЄС було підкреслено, що міжнародні ініціативи, з якими виступила Україна протягом останнього часу і які, зокрема, спрямовані на врегулювання заморожених конфліктів (в Придністров'ї, Абхазії тощо) та поширення демократичних цінностей, добросусідства та взаєморозуміння в регіоні, свідчать про те, що Україна і ЄС рухаються спільно в одному напрямку [6].

“Європейський вектор” української дипломатії є одним із пріоритетних у зовнішній політиці нашої держави. Основним напрямом зовнішньої політики України є членство України у Європейських Співтовариствах, а також західно-європейських або загальноєвропейських структурах. Актуальність проблеми взаємовідносин України з гігантом процесів європейської інтеграції та кооперації Європейським Союзом є беззаперечна.

З іншого боку, формальне визнання ЄС права на членство не стане відповіддю на актуальні питання економічного розвитку України. Такою відповіддю було б відкриття доступу до єдиного ринку ЄС для українського експорту, переорієнтація фінансової підтримки від системи безоплатних грантів до кредитного та інвестиційного фінансування та інтеграція технічного характеру – зближення технічних стандартів та вимог, входження у транспортну, енергетичну мережі ЄС тощо. Значного прогресу у цьому напрямку можна досягти і поза рамками переговорного процесу щодо перспективи членства в ЄС. Поряд з цим, Україна зберігатиме своє суверенне право декларувати членство в ЄС як одну із стратегічних довготермінових цілей своєї зовнішньої політики, незалежних від короткотермінової політичної кон'юнктури [4].

Цілком зрозуміло, що вступ України до ЄС є довготривалим, багатоетапним та віддаленим у часі процесом, проте висвітлення цієї теми вже сьогодні займає чільне місце серед науковців, журналістів та політиків. Водночас вона пронизана різноманітними підходами та оцінками до її висвітлення, політичними та ідеологічними розбіжностями.

Україна бажає переглянути основні принципи співробітництва з ЄС і зробити серйозний крок назустріч членству. Скоріш за все, нашим головним „призом” у переговорних змаганнях залишатиметься статус асоційованого членства в ЄС та договірне

закріплення перспективи еventуального приєднання до об'єднання. В економічній сфері центральним блоком нової угоди могли б стати положення, які б регламентували запровадження зони вільної торгівлі між Україною та ЄС [4].

Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу стане одним з основних елементів нової Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом.

Україна взяла на себе зобов'язання вживати заходів для поступового приведення національного законодавства у відповідність до законодавства Європейського Союзу у визначених сферах, підписавши 16 червня 1994 р. Угоду про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами (Європейським Союзом) та їх державами-членами [2].

Згідно ст. 1 Угоди «Про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами», встановлюється Партнерство між Співтовариством і його державами-членами з одного боку та Україною з іншого боку [1].

Згідно з Угодою, до пріоритетних сфер належать: митне право; законодавство про компанії; банківське право; бухгалтерський облік компаній; податки, включаючи непрямі; інтелектуальна власність; охорона праці; фінансові послуги; правила конкуренції; державні закупівлі; охорона здоров'я та життя людей, тварин, рослин; довкілля; захист прав споживачів; технічні правила і стандарти; транспорт; енергетика, включаючи ядерну [2].

Безумовно, укладення зазначеної угоди є одним із небагатьох конкретних досягнень у наших взаєминах з Євросоюзом. Проте перебільшувати його значення не слід. Україна укладає угоди з Європейською Спільнотою від 1997 року, і передостання з них була підписана сторонами 22 листопада 2004 року. Те саме стосується Угоди про продовження та доповнення Угоди між Європейською економічною спільнотою та Україною про торгівлю текстильною продукцією від 1993 року [3].

Українським фахівцям слід більш уважно прислухатися до тих порад, які надаються їм з боку ЄС. Йдучи назустріч Україні в її європрагненнях, експерти Єврокомісії подають руку – аналізують законодавство ЄС, що регулює внутрішній ринок, і вибирають ті його частини, які можуть бути цікавими для України і котрі вона інституційно може прийняти на себе й виконувати. Українській стороні слід це все лише ретельно просіяти і сформувати конкретні списки законодавства ЄС, які Україна має імплементувати для інтеграції у внутрішній ринок ЄС [6].

На даному етапі адаптації мають бути пріоритетними ті напрями адаптації, ті конкретні зовнішньополітичні діяння, які сприятимуть створенню зони вільної торгівлі з ЄС. Верховній Раді слід невідкладно прийняти необхідні закони, аби Україна могла вступити до СОТ до кінця року. Це відкриє перспективу для очікуваних переговорів про створення зони вільної торгівлі з ЄС.

Шукаючи нові форми інтеграції ринків і капіталів в межах економічного простору Європи, Верховній Раді, уряду України слід поглибити та розширити правову базу для посилення регіональних чинників зовнішньоекономічної діяльності України. Про що неодноразово писалося і говорилося із високих трибун, проте віз і нині там. Все це гальмує набуття Україною статусу держави з ринковою економікою, не сприяє прогресу у впровадженні ринкових правил та норм.

Література

1. Про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами: Угода підписана 14 червня 1994 р., набрала чинності 01 березня 1998 р. // [електронний ресурс] режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/998_012
2. Угода Україна-ЄС буде спрямована на євроадаптацію українського законодавства. За інформацією прес-служби Міністерства юстиції України // Юридичний журнал. – 2006. – № 12 // [електронний ресурс] режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2512>
3. Друзенко Геннадій. Україна-ЄС 2005: під знаком втрачених можливостей та навмисної невизначеності // Юридичний журнал.–2006.– № 1 // [електронний ресурс] режим доступу: <http://justinian.com.ua/article.php?id=2089>

4. Бобицький Назар. Нова угода між Україною та ЄС: вибір між прагматизмом та ідеалізмом // Юридичний журнал. – 2006. – № 4 // [електронний ресурс] режим доступу: <http://justinian.com.ua/article.php?id=2231>
5. Друзенко Світлана. Режим багатомовності в інституціях ЄС як виклик для України // Юридичний журнал. – 2009. – № 7 // [електронний ресурс] режим доступу: <http://justinian.com.ua/article.php?id=3253>
6. Князева Олена. До питання адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу // Юридичний журнал. – 2006. – № 11 // [електронний ресурс] режим доступу: <http://justinian.com.ua/article.php?id=2465>